

AYFER GÜRDAL ÜNAL

esin perisi istanbul olunca...

İlk kitap, **Günışığı Kitaplığı**'ndan çıkan bir dedektif öyküsü. **Gülsevin Kırıl**'ın 8. baskısını yapan "İstanbul'u Çalıyorlar" isimli kitabımı (<http://www.ayfergurdalunal.com/tr/cgy/104.html>) daha önce tanıtmıştım. "**Çalınan Kent**," ilk kitabın devamı niteliğinde. Yine **Ömer Hepçözer Dedektiflik Bürosu** ile kahramanımız Mıstık başrolde. İlk kitapta Süleymaniye Camii'nin kubbesinin çalınması ve ardından Yerebatan Sarayı ile Galata Köprüsü'nün elden gitmesinin ardındaki gizi bulup suçluları hapse tiktiren kahramanlarımızı bu sefer bekleyen Yedikule'nin yok oluşu ile semtle beraber yok olan Özden Abla ve Mıstık'ın için için hayran olduğu Elif.

Onlar yok olurken ilk kitapta hapse tiktiren soyguncuların da kaçtığı haberi geliyor. Tam bu esrarengiz durumu kavramaya çalışırken bir haber daha alıyorlar. Marmaray ve metro kazılarında bulunan neolitik döneme ait iskelet de kayıptır. İskelete sevecen biçimde bir isim bile takmıştır kazı ekibi, "iskelet Osman." Durum, Rumelihisar'ı ve Belgrat Ormanı'nın da yerindeyeller esmesi ile beraber artık içinden çıkılmaz bir hal alacakken Elif'ten gelen bir cep telefonu mesajı "sus" ile birlikte kahramanlarımız nefes kesen bir düğüm çözümüne başlarlar.

Bir taraftan Elif'in telefon sinyali takip edilerek yerlerine ulaşılmaya çalışılırken diğer taraftan hapis haneden kaçan Carmen'in mektuplarında ipucu aranır. Bütün bunlar olurken yazar son derece zekice İstanbul'un tarihi, Yedikule'nin tarihi, Marmaray kazılarının önemi ve kentimize tarihimizi aydınlatmak açısından kattıklarını anlatıya dahil eder.

Toplanan ipuçları acar kahramanlarımızı Macaristan'a Gül Baba türbesine kadar sürükleyecektir. Yazar, tüm ipuçlarını çok ustaca döşemiş, heyecan dozunu artırarak sürdürmüştür. Okur, Macaristan hakkında da bilgiler edinecek, ancak serüvenin heyecanına kapılıp bu bilgileri acaba sonra anımsayacak mıdır? Çünkü, kitabın sonu soluk kesen bir kovalamaca ile mutlu sonlanır. Kültürel mirasımız vatanına geri döner. Ormanın çalınan bölümünün yerine kavuşan gençler ve onların örgütlediği diğerleri körpe fidanları dikerler.

Kahramanımız Mıstık çorak yerlere bakar ve "sanki buradan yalnızca ağaçları değil, yaşamın tüm güzelliklerini de çalmışlar" der ve o da fidanları dikmeye başlar. Gençlerin cesareti ve İstanbul'u koruma azmi okuru umut duygusu ile baş başa bırakır. Bu kitap hem tek başına okumak için, hem de Sosyal Bilgiler dersinin bir parçası olarak yararlanıp peşinden bir gezi ile pekiştirmek için çok iyi bir seçenek. Hem tarih bilinci, hem de ekolojik bilinç uyandıran değerli bir anlatı.

"İstanbul perisi"

İkinci kitap, Tudem'den çıkan "İstanbul Perisi" isimli eser. Yazarı, Betül Avunç. Arkeoloji mezunu yazar, mitolojik öyküleri sevdiği gibi kent tarihini de gelecek kuşaklara tanıtmak için çalışıyor. Üslubu **Gülsevin Kırıl**'a kıyasla daha şiirsel. Fantastik öğeler daha ağırlıklı kullanılmış. Mitolojik öyküler anlatının ana damarını oluşturuyor.

Anlatı, geçmişin anımsanması ve kahramanımız Pelin'in 9 yaşında yaşadığı bir okul ödevini anımsaması ile gelişir. Öğretmen, İstanbul'un tarihi ile ilgili en az iki öykü bulmalarını istemiştir. Öykülerine geçtiği yerler ve öykü kahramanları ile ilgili bilgi toplayacaklar ve en güzel ödevi öğretmen herkesin göreceği yere asacaktır. Pelin de ödevinin asılacak kadar güzel olmasını çok istemektedir.

Ödevini yapacaktır yapmasına da onu kim İstanbul'un tarihi ile ilgili ilginç yerlere götürecektir? Annesi ile babası dış hekimisi olup yoğun çalışma temposu içindedirler.

Olaylar, Pelin'in evinin yakınında olan Perili Köşk denilen evde duyduğu müzik sesinin peşine düşüp orada çok güzel bir yaşlı hanımla tanışması ile birlikte bambaşka bir boyuta atlar. Kendine İstanbul Perisi diyen adı Keroessa olan bu hanım, Pelin'i İstanbul tarihinin katmanlarına bir geziye çıkarır.

Bu gezi sırasında Poseidon'un oğlu Amikos, Bizans döneminde yolunu şaşırıp Marmara'ya gelen balina Porfirion, mor imparatoriçe Teodora ve onun Fenerbahçe'deki yazlığı, deniz kızları, acımasız canavar altı başlı Skilla, Kız Kulesi'ne kapatılmış tumbul prenses, Galata Kulesi'nde kahramanlarımızı karşılayan Hezârfen Mehmet Çelebi ve kanatları hep tarih katmanları arasında dinlediği öyküleri oluşturur.

Pelin ödevini tamamlayınca öğretmeni gerçekten çok beğenir. Kimden yardım aldığını sorar. Pelin İstanbul'un perisi Keroessa diye yanıt verir. Öğretmen, "Ken-

Çocuk edebiyatımız İstanbul'da geçen ya da İstanbul'u konu alan eserler açısından son yıllarda oldukça zenginleşti. Bu ay tanıtacağım iki eser yaratıcılığın ne kadar farklı bakışaçlarına sahip olabileceğini göstermek açısından da ilginç. İki yazar, iki İstanbul konulu kitap, iki bambaşka bakışaçısı, iki çok farklı üslup. İşte bunu büyüleyici buluyorum.

tin efsanevi kurucusu Bizans'ın annesi Keroessa'yı sen nereden öğrendin?" diye sorar. Pelin, kendisi ile tanıştığını söyleyince öğretmen bunu Pelin'in zengin hayal gücüne verir.

Bu kitap da çok farklı açılardan çocukları yaşadıkları kentin tarihi hakkında bilinçlendirecek bir eser. Yazarın çoşukulu hayal gücü okuma zevkini artırıyor. İstanbul'a bir gezi planlayan Anadolu okullarında da çok rahat kullanılabilecek, bir taşla iki kuş vuran, hem mitolojik öyküleri hem de şehrin tarihini ustaca kurguya katmış bu kitabı da İstanbul'u konu alan çocuk edebiyatı anlatılarına değerli bir katkı olarak öneriyorum.

İstanbul ah İstanbul. Bitmez tükenmez esin kaynağı. Necip Fazıl Kısakürek "Gecesi sümbül kokan/ Türkçesi bülbül kokan/ İstanbul/ İstanbul" demiş. Ümit Yaşar Oğuzcan "İnsan bir kere sevmeye görsün/ Nereye gidersen git, orası İstanbul" diye dize düşürmüş. Kulaklarımız Münir Nurettin Selçuk'ta Yahya Kemal Beyatlı'nın İstanbul'a seslenişi ile noktalayalım bu yazıyı:

*Nice revnaklı şehirler görülür dünyada,
Lakin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rü'yada
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen,
sende yatan.*

ahru@tnn.net